

Gratulálunk!

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere, Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár társaságában, 2018. március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából művészeti díjakat adott át Budapesten.

Kiemelkedő színházi tevékenysége elismerésé-
ként **Jászai Mari-díj**ban részesült:

Velich Rita, a Budapesti Operettszínház
vezető jelmeztervezője.

Tanulmányait a Kép-
zóművészeti Szakkö-
zépiskola bődíszmü-ru-
ha szakán kezdte, majd
1993-ban végzett a Kép-
zóművészeti Főiskola
díszlet- és jelmezter-
vező szakán. Mesterei
Makai Péter és Székely
László voltak. Diploma-
munkája Szikora János

rendezésében a *Kék madár* c. mesejáték volt.

Az Operettszínházban nagy sikerű musi-
calprodukciók jelmeztervezője, többek között
az *Elisabeth, Mozart!, West Side Story, Rómeó*
és *Júlia, Jövőre veled, ugyanitt!, Rudolf, Abigél,*
Elfújta a szél, A chicagói hercegnő, Én és a
kisöcsém, Rebecca; a Kálmán Imre Teátrumban
az *Amerikai komédia* és a *Dorian Gray* előadá-
sok jelmezeit tervezte.

Dolgozott a Katona József Színházban, a
József Attila Színházban, az Új Színházban,
Pécsett, Kecskeméten, Kaposváron és Zala-
egerszegen. Emellett a Magyar Állami Operaház
tervezője. 2006-ban a *Coppelia* című balett
jelmeztervezőjeként vendég volt a bécsi Staat-
soperben is. Legjelentősebb filmes munkája
Erkel Ferenc: *Bánk bán* című operája filmválto-
zatának jelmeztervezése volt.

Magas színvonalú munkája, példamutató te-
vékenysége elismeréseként **Magyar Arany Ér-
demkereszt polgári tagozat** kitüntetést kapott:
Fogarasi Zoltán, a Közép-Európa Táncszínház
műszaki vezetője, fővilágosítója, fénytervezője.

Kimagasló színvona-
lú munkájáért **Magyar**
Ezüst Érdemkereszt
polgári tagozat ki-
tüntetésben részesült:
**Szabó Károlyné Ti-
sóczyk Mária, a Bé-
készsabai Jókai Szín-
ház** művészeti főtítkára
és títkárságvezetője, a
Magyar Teátrum Köz-

hasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója,
valamint **Torma Gábor, a Budapest Bábszín-
ház** műszaki vezetője.

Kitüntetésének alkalmából beszélgettünk

Torma Gábor műszaki vezetővel:

1990 óta vagyok szín-
házban társulati tag.
Az Arany János Szín-
házban kezdtem, köz-
vetlenül az érettségi
után kerültem oda,
díszítőként. Nagyon
gyorsan beszippantott
a színházi világ. Abban
az időben az Arany Já-
nos Színház igazgatója

Meczner János volt, aki jelenleg is igazgatóm
a Bábszínházban. A katonaságtól leszerelve,
1994-ig még az Arany János Színházban dolgoz-
tam, 1991-től a stúdiószínpad színpadmestere
lettem. Eközben elvégeztem a Színművészeti
Főiskola felsőfokú műszaki vezetőképző sza-
kát. 1994–1998 között tettem egy kis kitérőt a
civil életbe, de nem éreztem jól magam, keres-
tem a visszavezető utat a színházhoz. 1998-
ban végül az Új Színházban kerültem vissza a
színházi világba, mint műszaki vezető. 2001
szeptemberétől a Budapest Bábszínházban
dolgozom folyamatosan műszaki vezetőként.
Négy éve megbíztak a műhelyek munkáinak irá-
nyításával, illetve koordinálásával is.

A színház főmérnöke *Burg Péter*, aki az épü-
let gépészeti részeivel kapcsolatos munkákat, a
karbantartást és az üzemeltetést irányítja. Az én
feladatomban a színpadi műszaknak, a műhelyek
dolgozóinak és a díszletgyártásnak az irányítása.
Elég sokrétű a feladatköröm, de remek kollégáim
vannak minden munkaterületen. Mindenki pro-
fesszionális módon végzi a saját feladatát.

Évente 5-6 bemutatót tartunk. Minden éva-
dot két bemutatóval kezdünk, és az új darabok
műszaki és műhelymunkáit már az előző évad
végén elvégezzük. A próbafolyamat kezdetére
igyekszünk kész bábokat átadni a színészek-
nek, hogy már ezekkel próbálhassanak. Ha az
élő színháznál a próbafolyamat kezdetére nin-
csenek készen például a jelmezek vagy egyes
kellékek, attól még tudnak próbálni a színészek.
Nálunk báb nélkül nincs próba. A színészeink-
nek meg kell tanulniuk azokat a speciális moz-
gásokat, mozgásokat, amelyekkel a bábokat
életre tudják kelteni. A színpadon még folynak a
próbák, a műhelyekben már a következő bemu-

tató bábjai, díszletei és kellékei készülnek. Min-
dig előrébb kell tartanunk, mint az aktuális pró-
bafolyamat, de a felmerülő változtatásokat vagy
az újabb igényeket is azonnal kezelünk kell.
Általában 6-8 hét alatt készül el a műhelyekben
egy-egy előadáshoz minden, ami szükséges.

Ez a „minden, ami szükséges” nagyon szer-
teágazó feladatok megoldását jelenti. Van kár-
pitosműhelyünk egy kárpitossal, díszletgyártó
műhelyünk egy asztalossal és egy lakatossal,
festőműhelyünk két festővel-szobrászsal. Van
egy mechanikai és egy bábkészítő műhely,
mindkettőben három-három munkatárs dolgo-
zik. A bábokat minden esetben mi készítjük,
de a díszletek néha túlnőnek rajtunk. Ilyenkor
külső kivitelezőket bízunk meg a gyártással.
Mindezeket felül is bőségesen van dolga a mű-
helyeinknek. A futó előadásokban előforduló
meghibásodásokat, illetve a hosszabb szünet
után ismét műsorra kerülő produkciók raktár-
ból elővett bábjait, díszleteit is fel kell újítani,
meg kell tisztítani, rendbe kell tenni. Bármikor
leeshet, eltörhet, megsérülhet egy-egy báb vagy
díszletem, ezeket azonnal javítani kell.

A műhelyeink felszereltsége megfelelő a fel-
sorolt munkák elvégzéséhez. Abban a helyzet-
ben vagyunk, ha szükségünk van egy-egy újabb
szerszámra vagy gépre, ezek beszerzésében
minden esetben partnerünk a színház vezetősé-
ge. Ezeket nem lehet spórolni, ahhoz, hogy rö-
vid idő alatt minőségi munkát lehessen végezni,
szükségünk van a lehető legmodernebb eszkö-
zökre. A jó szerszámok meggyorsítják a kivitele-
zést. Mivel a bábszínházban a báb a főszereplő,
ezért minőségi munkát kell produkálnunk, amit
csak minőségi szerszámokkal lehet.

► Holle anyó: a kiemelt
színpadról marionett
technika

Egy darab kivitelezésének kezdetén a tervezővel együtt tételesen átbeszéljük a gyártandó bábok méreteit, anyagait és funkcióit a színpadon. A tervezők bízhatnak a műhelyek dolgozóinak tapasztalataiban, ügyességében, szakértelmében, és nem ritka, hogy a műhelyeinkre hagyatkoznak abban, hogy az elképzeléseik hogyan legyenek kivitelezve. Színházunk szcenikusa *Lénárt András*, aki elismert bábművész, vele, valamint a műhelyek dolgozóival tartunk egy közös megbeszélést. Itt döntjük el, hogy a tervek kivitelezésében milyen feladat jut egy-egy műhelyre, hogyan tudjuk az időt beosztani, határidőket betartani, milyen anyagok szükségesek a kivitelezéshez. Egyeztetünk a színpadmesterrel, *Cserneczki Sándorral* is, hiszen az előadások során az ő csapata fogja használni a díszletelemeket.

A díszletek, bábok, kellékek, jelmezek elkészítésére gyártási tervet készítünk. Kialakítunk egy fontossági sorrendet, amit a rendezővel is egyeztetünk, hogy mi az, amire a próbafolyamat megkezdésére feltétlenül szüksége van. A főszereplő bábok kerülnek a gyártási folyamat elejére, ezeket a próbák megkezdésére adjuk a színészeknek. A mellékszereplők és a kisebb díszletelemek, kellékek pedig folyamatosan a próbák során kerülnek a színpadra.

Művészeink a bábkészítés folyamata alatt gyakran bejárnak a műhelyekbe és próbálgatják, hogy a leendő bábjukat hogyan tudják majd mozgatni a színpadon. Sok olyan előadásunk is van, ahol nem a paraván mögött elbújva báboznak, hanem a színpadon együtt láthatók a színészek a bábokkal. Az ilyen előadásokhoz jelmezeket is készítettünk. Ez a műfaj nagyon változatos és minden stílus más-más technikai kivitelezést igényel.

Három játszási helyünk van: a Nagyszínpad (nézőtere 400 fős), az Ország Lili Stúdió (nézőtere 100 fős) és a Kemény Henrik Terem (nézőtere 40 fős). Van egy komplett utazószínpadunk, teljes technikai felszereltséggel. Ez utóbbival uta-

FOTO: ÉDER VERA

► *Semmi* produkció

zunk külföldi vendégjátékokra, például a közeljövőben a *Háry János* című előadásunkat visszük Kínába. Azért volt szükség egy teljesen felszerelt utazószínpadra, hogy a számunkra ismeretlen, idegen játszási helyeken is az itthon megszokott színvonalon tudjuk előadni a műsorunkat. Nem okozhat problémát, hogy nincs a helyszínen például olyan lámpa, amilyenre nekünk szükségünk van. A mi lámpáink speciálisak, tehát mindent viszünk magunkkal. Így csak egy 7 x 16 méteres színpadra és áramra van szükségünk, felszerelünk, és máris mehet az előadás.

A színpadi műszakban a díszítőtár 14 fő, a világosítótár 7 fő, a kelléktár 3 fő, a hangosítótár 3 fő, az öltöztetőtár szintén 3 fő, és van egy fodrász-sminkes munkatársunk is. Ez a stáb mindhárom játszóhelyünket kiszolgálja, és a turnék során az utazószínpadot is üzemelteti.

A színpadi, hangosítási és világítási berendezéseinket folyamatosan korszerűsítjük. Ebben az évadban kapott a színház egy új hangkeverő pultot, folyamatosan fejlesztjük a lámpaparkunkat. A nagyszínpadon egy 2 x 2 m-es raszterekre bontott süllyedőrendszert használunk a különböző játékterek kialakítására. Egy paravános előadáshoz a színpadszintünket 80 cm-rel kell

lejjebb engedni, hogy a játékhoz kellő pozícióba kerüljön. A jelenleg is futó *Holle anyó* című produkciónk (rendezte: *Kuthy Ágnes*) az első olyan előadásunk, amelynél a süllyesztőket nemcsak átépítésnél, a színpadtér változtatására használjuk, hanem szcenikai szerepe is van, és előadás közben mozog. Az egyik legnagyobb problémánk az, hogy a Nagyszínpadunk zsinórpádlása nagyon alacsony. Sajnos ez nem bővíthető, mert a Nagyszínpad fölött van az Ország Lili Stúdió.

Természetesen jólesett, hogy a színház igazgatója felterjesztett egy ilyen kitüntetésre, de ha nem lenne mögöttem a munkatársaim nagyszerű csapata, akkor most nem beszélhetnék erről az elismerésről. Ha a műhelyeink nem teljesítenének művészi szinten, ha a színpadi műszak minden nehézség ellenére nem végezne kiváló színvonalú precíz munkát, szóba sem kerülhettem volna. Nagyon szerencsésnek tartom magam, hogy egy ilyen stábbal dolgozhatok!

Lejegyezte:
KÁRPÁTI IMRE

A kitüntetetteknek gratulálunk, további munkájukhoz jó egészséget és sok sikert kíván:
a Szerkesztőség

VIPER NT

CRYO-FOG High Pressure

UNIQUE 2.1

TINY S

Look Solutions

PELYHE KFT
Light-Sound-Stage

Pelyhe Kft. | 1033 Budapest, Huszti út 34. | Tel.: +36 1 368 92 35 / +36 30 9321 640 / +36 20 9321 640 | www.pelyhe.hu | pelyhe@pelyhe.hu